

- b) for skade forårsaget af gods under transport som anført i nr. 1, litra b)
- 3) ethvert økonomisk tab i forbindelse med brugen eller driften af skibe, anlæg eller luftfartøjer i henhold til nr. 1, litra a), navnlig tab af fragt eller befragtningsindtægter
- 4) enhver risiko i forbindelse med en af de i nr. 1-3 nævnte risici
- 5) uanset nr. 1-4, alle store risici som defineret i Rådets direktiv 73/239/EØF⁷⁾, som ændret ved direktiv 88/357/EØF⁸⁾ og direktiv 90/618/EØF⁹⁾, med eventuelle senere ændringer.

Afdeling 4

Kompetence i sager om forbrugeraftaler

Artikel 15

1. I sager om aftaler indgået af en person (forbrugeren) med henblik på brug, der må anses at ligge uden for hans erhvervsmæssige virksomhed, afgøres kompetencen efter denne afdeling, jf. dog artikel 4 og artikel 5, nr. 5:
- a) når sagen vedrører køb af løsøregenstande, hvor købesummen skal betales i rater
- b) når sagen vedrører lån, der skal tilbagebetales i rater, eller andre kreditdispositioner, som er bestemt til finansiering af køb af sådanne genstande
- c) i alle andre tilfælde, når aftalen er indgået med en person, der udøver erhvervsmæssig virksomhed i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl, eller på en hvilken som helst måde retter sådan virksomhed mod denne medlemsstat eller mod flere stater inklusive denne medlemsstat, og aftalen er omfattet af den pågældende virksomhed.
2. Har forbrugeren medkontrahent ikke bopæl på en medlemsstats område, men er indehaver af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed i en medlemsstat, anses han i sager vedrørende driften af en sådan virksomhed som havende bopæl på denne medlemsstats område.
3. Denne afdeling finder ikke anvendelse på transportaftaler, bortset fra aftaler, hvorved der

for en samlet pris ydes en kombination af rejse og ophold.

Artikel 16

1. Sager, som en forbruger agter at rejse mod sin medkontrahent, kan anlægges enten ved retterne i den medlemsstat, på hvis område medkontrahenten har bopæl, eller ved retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl.
2. Sager, som agtes rejst mod forbrugeren af forbrugeren medkontrahent, kan kun anlægges ved retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl.
3. Denne artikel berører ikke retten til at fremsætte modkrav ved den ret, der behandler hovedkravet i overensstemmelse med denne afdeling.

Artikel 17

Denne afdeling kan kun fraviges ved en aftale om værneting:

- 1) der er indgået, efter at tvisten er opstået, eller
- 2) der giver forbrugeren ret til at anlægge sag ved andre retter end dem, der er nævnt i denne afdeling, eller
- 3) der er indgået mellem en forbruger og hans medkontrahent, som på tidspunktet for forbrugerftalens indgåelse havde deres bopæl eller sædvanlige opholdssted på samme medlemsstats område, og tillægger retterne i denne medlemsstat kompetence, medmindre en sådan aftale om værneting ikke er tilfaldt efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat.

Afdeling 5

Kompetence i sager om individuelle arbejdsaftaler

Artikel 18

1. I sager om individuelle arbejdsaftaler afgøres kompetencen efter denne afdeling, jf. dog artikel 4 og artikel 5, nr. 5.
2. Har arbejdsgiveren ikke bopæl på en medlemsstats område, men er indehaver af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed i en medlemsstat, anses han i sager vedrørende drif-